

Bəra'inə nga ləkaləkatə nga Bulusə ka Timooti

¹ Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciiki Bulusə. Ma nya, masləkee əndə nga Yeesu *Aləmasiihu nə nyi, makə sətə mwayi Əntanƒə. Kə sləkee ci ka nyi kaa nya waaza ka ənji agyanə əpinə ətə bii Əntanƒə, ka viinə nə ci daci Yeesu Aləmasiihu.

² Agi nəhəpaanə nə nyi tə hə Timooti. Ma ha, moodə uuzənaaki nə hə. *

Wa Əntanƒə Dəsənaamə da Slandanaamə Yeesu Aləmasiihu a ɗa ka hə pwapoonə, təya ɗa ka hə nga'əənə, təya vii ka hə ndzaanə jamə.

Kuyiriinə tə Əntanƒə putə nga vii goonga nga Timooti

³ Agi kuyiriinə nə nyi tə Əntanƒə taa guci patə cii kya buurətə tə hə agi ɗa də'wa; vədə da uusəra cii kya ɗa ha'ə, pooshi bədanə. Tə ci cii kya paslə də ɗunyi ndzaanə, makə sətə nji dzədzəshi'inəki a paslə tə ci.

⁴ Ma nya buurətə tuunaaku putə nga təkənə gaanwə, nga'ə ka nyi nya ənə ka neenə ka hə ka shaŋə, kaa nya shii ɗa moodasəka.

⁵ Agi buurətənə nə nyi vii goongaaku nga tantanyinə, tsarə ətə nga kuku Looyisə da nga muu Afiniki. Kə shii nyi əsə, ma'ə hə da vii goongakii.

1:1 1.1 1 Tim. 2.7. * **1:2 1.2** Timooti: 1 Tim. 1.2; 1 Koor. 4.17.
1:3 1.3 Fil. 3.5; 1 Tim. 1.5. **1:5 1.5** Slənə 16.1.

⁶ Acii ha'ə, wanyinə ka buuretənə ka hə oo'i, tsakuu dzənə aakəŋwa də ɗa slənə də baawəɗatə kavə Əntanɗə aaciiku, waatoo, baawəɗa ətə vii ci ka hə saa'itə kavə nyi ciinə aanəku kaa ha ɗa slənə ŋga Yeesu Aləmasiihu.

⁷ Ma Əntanɗə, maviimə ci kaamə ədzəmə ŋga ŋɗwalənə. Amma kə vii ci kaamə ədzəmə ŋga ndzaanə da ŋgeerənə da ŋga uufəshinə da ŋga ətsətə na.

⁸ Acii ha'ə, maa ha wabə agyanə Slandanaamə, ga ayinə a ɗa tə hə. Əndə furəshina nə nyi ka putaakii, amma ga ha ayi acii shiinə ŋga ənji oo'i, guva-slənaaku nə nyi. Amma sə'watə sa ciba makə naaki putə ŋga Njunyi Habara, makə sətə vii Əntanɗə ka hə ŋgeerənə ŋga sə'watənə.

⁹ Ci luupaa taamə, ca 'watə taamə kaama ndzaanə ka ənjaakii. Ma ɗii ci ha'ə, əntaa putə ŋga ŋunyi slənə gaamə, amma ha'ə mwayi ci ɗa ŋga'əənaakii. Waatoo, daga ŋukə ɗii ci aniya ŋga ɗanə ha'ə, kaa ca luupaa taamə daciai Yeesu Aləmasiihu.

¹⁰ Ma əndzə'i, makə shi Maluu gaamə Yeesu Aləmasiihu, kə baarii Əntanɗə furəŋə oo'i, kə ɗii ci kaamə ŋga'əənaakii. Kə əbipaa Yeesu ŋgeerənə ŋga wa, ca baarii oo'i, maa kə li-waamə Njunyi Habara, ka upaanə naamə əpinə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. †

¹¹ Nyi ka nəki maa, kə ta'i Əntanɗə tə nyi kaa nya ndzaa ka masləkee ənda da əndə waaza ka

1:6 1.6 1 Tim. 4.14. **1:7 1.7** Rooma 8.15. **1:8 1.8** 2.9; Rooma 1.16. **1:9 1.9** Af. 2.8-9; Tit. 3.5. † **1:10 1.10** Yooh. 1.14; Tit. 3.6; əpinə da wa: 1 Koor. 15.20,55,57; Ibər. 2.14-15.

**Aləmasiihu*

¹ 'Ya'ə uuzənaaki, ma hə, ndzaa da ngeerəne agi pwapoonə nga Yeesu Aləmasiihu.

² Ma sətə fii hə amaki akənwacii seedawanyinə lanə, bawə ka ənjitə da goonğa ashitii, waatoo, ka ənjitə na mbee ka dzəgunətənə ka hara ənji əsə.

³ Sə'watə sa ciba putə nga Yeesu Aləmasiihu, makə sətə ci nunyi sooja a sə'watə ciba.

⁴ Ndzaanə makə sooja: ma əndətə ngirə ənji tə ci ka soojaanə, ka d'fanə nə ci gazhi'waanə nga uudagi səkə nga gawa ka ha nga panə. Acii ha'ə, paa ci ka ka nəkii ka slənə uushi'inə ətə əntaa nga soojiinə.

⁵ Buurətə əsə agyanə əndə buurə huyihuyinə taa ləəfə uushi'inə. Acii ma əndə d'a tsarə buurəətsa, paa ci ka upaa shikwa, madaamə ci kə nə'utə rəgwanyinə nga buurənəkii.

⁶ Ndzaanə əsə makə mooza ətə ca d'a gazhi'waanə nga uuzanə, acii ci nə 'watə upaa zəmə nga ra.

⁷ Kavə nəku ka sətə cii kya ba ka hə. Acii maa d'ii hə ha'ə, ka kavənə nə əntan'fə tə hə ka shii patənə nga uushi'iitə dəbee ha shii.

⁸ Buurətə tə Yeesu Aləmasiihu agi slikərənə nga Dawuda. Kə madee əntan'fə ka ci agi maməətə ənja. Ha'ə cii kya ba, nya waaza Nynyi Habara.

⁹ Putə nga waaza Nynyi Habarakii cii kya sa cibə ha'ə, wanyinə ma'anəkii a furəshina makə ma'waslyakə ənda. Amma pooshi wabənə nga

Əntanƣfə ma'anəkii, aƣi dzənə nə ənji aakəƣwa də waazanə.

¹⁰ Ka ətsə ha'ə cii kya sə'watə taa mi patə putə ƣga matadə ənji ƣga Əntanƣfə, kaa təya upaa luupaanə dacia Yeesu Aləmasiihu, tii maa, təya ndzaanə aƣi d'uuunuunə ƣga Əntanƣfə ka ca'ə ndəƣwə ndəƣwə.

¹¹ Ma sənə cii kya moo banə, tantanyinə, waatoo,

“Maa kə əƣkyaamə da i ca, ka upaanə naamə əpinə da i ci əsə.

¹² Maa kə gyaamə aakəƣwa də sə'watə ciba, ka d'anə naamə ƣwanjuunə da i ci əsə.

Maa kə bii amə mashiimaamə tə ci, ci maa, ka banə nə ci mashiimə ci taamə.

¹³ Maa pooshi amə da gooƣga, ma ci kamə, ka mbu'utəƣinə nə ci də gooƣgaanaakii, acii paa ci ka bwasee ka wabənaakii gərəfə a rəƣwa yadə mbu'utəƣinə.”

Əndə slənə ƣga gooƣga

¹⁴ Ma uushi'iitse baabii nyi ka hə, duu də buurətənə ka ənja. Bawə ka tii akəƣwacii Əntanƣfə, ga təya ndzaa ka d'aada mabizhinə agyanə wabənyinə, acii ma tsarətsa, pooshi bwatyakii, madaamə lədfəƣi də nə ƣga ənji ətə ca fa.

¹⁵ Ma ha, d'awə ƣazhi'waanə kaa ha ndzaa ka əndətə ca kadeesəkə ka Əntanƣfə, ha ndzaa makə

2:9 2.9 1.8; Af. 3.1; Fil. 1.12-14. **2:10 2.10** Rooma 5.2; Kwal. 1.24. **2:11 2.11** Rooma 6.8. **2:12 2.12** Mat. 10.32-33; Rooma 5.17. **2:13 2.13** Rooma 3.3-4. **2:14 2.14** 1 Tim. 1.3-7; 6.4; Tit. 3.9.

nga əndə slənətə pooshi ka ayinə agi slənaakii, ha ndzaa ka əndətə ca bagi wabənə nga goonğa nga'ə.

¹⁶ Ma ənjitə ca daada məza wabənə ətə ca saawee ka ləmə nga Əntanfə, ga ha ndzaa da tii. Acii ma təya, anəkii anəkii nə tii ka nʊsləginə agi nə'unə tə Əntanfə.

¹⁷ Ma wabənətii, agi tsakə aslənə makə ma'aslə'asla. Ahadatii nə i Himiniya da Filita əsə. *

¹⁸ Tii ca dzəgunə ka ənji sətə mandzaamə ka goonğa, waatoo, təya ba, kə uugi Əntanfə madee ka maməətə ənja. Də ha'ə ci vii goonğa nga hara ənji a əntəgi.

¹⁹ Patə da ha'ə, ma goongaanə ətə shi dəcii Əntanfə, kə kənə də ngeerənə, makə faaratə mbuki ənji kuvə anəkii. Tə'i manaahəkii ashikii oo'i, "Kə shii Slandanə tə ənjaakii." Tə'i əsə manaahəkii oo'i: "Patənə nga ənjitə ca 'wa tə Yeesu də Slandana, wa təya bwasee ka slənə bwaya uushi'inə."

²⁰ Ma asəkə maduunə ya, tə'i kuyimiinə kama kama. Tə'i harakii nga əndzənə, tə'i nga tibisa əsə. Harakii əsə, nga ənfwə taa ndzaba ghənətə ənji. Ma hara kuyimiitsa, agi əndzanə slənəginə ənji. Ma harakii əsə, ka slənəginə ha'ə asii saakii.

²¹ Ha'ə əsə, taa wu patə bwasee ka slənə bwaya uushi'iitsa, ka ndzaanə nə ci makə nʊnyi kənwa ətə da məghərəvənə davə. Slandanə a

2:15 2.15 1 Tim. 1.10. **2:16 2.16** 1 Tim. 1.4. * **2:17 2.17**
 Himiniya: 1 Tim. 1.20. **2:19 2.19** Baan. 16.5; Yooh. 10.14.
2:20 2.20 Rooma 9.21.

kavə tə ci ka ɗa ɗunyi sləna, acii tə'i nafalaakii ka ci. Matasəkakii ndzaanəkii taa guci patə ka ɗa ɗunyi slənə əsə.

²² Acii ha'ə, ga ha ɗa bwaya uushi'iitə ci hara daguyinə a ɗa. Amma ndzaa yadə idəpaa uushi ashiku, ha ndzaa da vii gooŋga, ha uudə ənja, ha ndzaa agi jamənə. Dawə ha'ə makə ŋga hara ənjitə ca kədii acii Slandana də malaaba moodəfa.

²³ Ma ənjitə ca ndzaa ka wabə mazabə uushi'inə pooshi bwatyakii, ga ha jikə aagi wabənatii. Acii kə shii hə, ma tsarə ŋga wabəətsa, ci ca kira mabizhinə.

²⁴ Ma əndə slənə ŋga Slandana, ga ca ndzaa ka ɗaada mabizhinə da ənja. Amma, wa ca ɗa ŋga'aanə taa ka wu patə, ca mbee ka dzəgunətənə ka ənji ŋga'ə, ca sə'watə ndzaanə da ənja.

²⁵ Ma ənjitə ca ɗaada ka ci mabizhinə, wa ca banee ka haŋkalaakii akəŋwaciitii, ca dzəgunə ka tii. Mbu'u ka ɗanə təya baanə ka Əntarjə kaa təya shii gooŋga.

²⁶ Maa ɗii ha'ə, ka mbərəɗənə nə tii asəkə zaanwanə ŋga *Seetanə ətə kəshi tə tii, təya nə'u sətə bii Əntarjə.

3

Muudinə ŋga duuniya

2:21 2.21 3.17. 2:22 2.22 1 Tim. 6.11. 2:23 2.23 2.16. 2:24
2.24 1 Tim. 3.3; Tit. 2.7-8. 2:25 2.25-26 1 Tim. 2.4.

¹ Yoo, see a shii hə oo'i, ma muudineŋa duuniya, kadə nə bwaya ənjə a kavə ənji ka sa cibə ka shaŋə.

² Acii ma saa'ikii, ka uudənə nə ənji natii na, kadə nə ənjə a uudə gəna, təya duunətə natii na, təya dzaana tə Əntaŋfə, pa təya fa tə məsənətii da dəsənətii, pa təya kuyirii tə Əntaŋfə taa tə ənji tsakənə tə tii, təya bərapaa taa ŋgutə uushi,

³ pa təya uudə taa tə ənji yatii, pa təya uudə tə hara ənji əsə, təya laala jirakənə aashi hara ənji, təya təkuree ka sə'watə taa ŋgutə uushi, makə ŋga daba ndzaanə haŋkalatii, pa təya uudə taa ŋgutə ŋunyi uushi,

⁴ təya taŋəgi maguŋuura, purətə haŋkaliinə nə tii, təya zhi'wee ka nətii makə uushi, təya də sətə kadeesəkə ka tii, təya bwasee ka ŋga Əntaŋfə,

⁵ təya də makə agi paslənə nə tii tə ci, amma təya kaaree ka tantanyinə ŋga baawədaakii. Ma tsarə ŋga ənjitsa, ga ha ndzaa da tii.

⁶ Tə'i hara ənji ahadatii ca itə aa ha hara ənji aasii, təya dzə ka zhi'wee ka nə ŋga makinə ətə pooshi nətii ka hakii. Ma makiitə zhi'wee ənji ka nətii, kə ŋgərəma 'waslyakəənə ədzəmətii, təya moo uushi'inə ŋga *duuniya kama kama.

⁷ Taa guci patə nə tii ka də gazhi'waanə ŋga dzəgunə uushi'inə, amma kə təkuree tii ka shii gooŋga.

⁸ Makə sətə shi i Yanasə da Yambəra a kaaree

3:1 3.1 1 Tim. 4.1; 2 Piita 3.3; 1 Yooh. 2.18; Yahu. 18. **3:2 3.2-4**
Gal. 5.19-21. **3:5 3.5** Mat. 7.15,21; Rooma 2.19-20; Tit. 1.16.
3:6 3.6 Tit. 1.11.

ka Muusa, kə kaaree ənjitə ka gooŋgaanə. See hiima bwaya uushi'inə, uushi zabə nə vii gooŋgatii əsə.

⁹ Amma pooshi məzaanatii ka ta'avənə, acii kadə nə taa wu a nee ka purətə han̄kalaanatii, makə sətə shi ən̄jə a nee ka ŋga i Yanasə da Yambəra.

Muudinə ŋga wabənə

¹⁰ Ma hə kamə, kə shii hə dzəgunənaaki ŋga'ə, kə shii hə ndzaanaaki əsə, da sətə cii kya moo d'anə, da vii gooŋgaaki, da makə sətə cii kya sə'watə ndzaanə da ən̄ja, da makə sətə cii kya uudə ən̄ja, da makə sətə cii kya sə'watə taa ŋgutə ciba.

¹¹ Kə shii hə makə sətə sii nyi ŋgəra'wə da ciba, waatoo tə sətə slənyi tə nyi də Antakiya da Ikuniya da Lisətira. Kə sii nyi cibə ka shaŋə, amma patə da ha'ə, taa guci mwayi ən̄ji d'anə ka nyi, agi luupaanə nə Slandanaamə tə nyi. *

¹² Patənə ŋga ən̄jitə ca moo ndzaanə ləbə da Yeesu Aləmasiihu makə sətə mwayi Əntan̄fə, ka sanə nə tii ciba acii ən̄ja.

¹³ Ma bwaya ən̄ji da majirakinə, ka tsakənə nə tii dzənə aakəŋwə aakəŋwa də ndzaanatii ha'ə. Də d'anə ha'ə ci təya ha'u də natii na, təya ha'u də hara ən̄ji əsə.

¹⁴ Amma, ma hə, duu aakəŋwa də ndzaanə agi gooŋgaanaaku makə sətə jigunyi ən̄ji ka hə, ha

3:8 3.8 Shig. 7.11,22; 8.3,14; 1 Tim. 6.4-5. **3:10 3.10** Rooma 16.24; 1 Tim. 1.5. * **3:11 3.11** Slənə 13.50; 14.5; 14.19; ciba: Jab. 34.20; 2 Koor. 11.23-29. **3:12 3.12** Mat. 16.24; Yooh. 15.20; Slənə 14.22; 1 Tees. 3.3.

luuvə də ədzəmə rəŋwə, acii kə shii hə ənjitə jigunyi ka hə,

¹⁵ ha buurətə oo'i, daga hə ma'ə uundzə uuzənə, kə shii hə malaaba ləkaləkatə. Ci ca cikirətə tə hə kaa ha shii upaa luupaanə putə ŋga vii gooŋga ka Yeesu Aləmasiihu.

¹⁶ Patənə ŋga wabənə asəkə malaaba ləkaləkatə, da ma Əntaŋfə shigi. Tə'i bwatyakii əsə ka rəgwa ŋga dzəgunə wabənə ŋga gooŋga ka ənja, da dzalənə də ənja, da hadatəgi də ənji maa kə dīi tii 'waslyakəənə, da kaa ca baarii kaamə makə sətə caama ndzaanə ŋga'ə.

¹⁷ Ma ətsə ha'ə, kaa əndə ŋga Əntaŋfə a ndzaa matasəkakii ka shaŋə, ca ndzaa mambu'ukii bahə də ŋunyi sləna.

4

¹ Ma Yeesu, ka ənyanə nə ci, ca shi ka də ŋwanjuunə, ci na də gəŋwanə ka ənjitə da i əpinə da ənjitə məəki. Acii ha'ə, wanyinə ka banə ka hə akəŋwacii Əntaŋfə da Yeesu Aləmasiihu,

² waazawə wabənə ŋga Əntaŋfə, ha də gazhi'waanə ŋga zhi'wa də nə ŋga ənja, taa kə mwayi tii fa wabənəkii, taa pooshi. Maa kə dīi ənji bwaya bwayaanə, dzaluu tə tii, ha hada də tii, ha vii ka tii ŋgeerənə kaa təya də ŋunyi sləna, ha də gazhi'waanə ŋga sə'watə taa mi patə saa'itə ha dzəgunə ka ənja.

3:14 3.14 2.2; 1 Tim. 1.10. **3:15 3.15-16** Yooh. 5.39; Rooma 15.4; 1 Tim. 4.13; 2 Piita 1.21. **3:17 3.17** 2.21. **4:1 4.1** Slənə 10.42; 2 Koor. 5.10; 1 Piita 4.5. **4:2 4.2** Slənə 20.20,31; Tit. 1.13.

³ Dawə ha'ə, acii tə'i saa'i na shi ətə pooshi ənji na moo fa ɲunyi dzəgunənə. Amma, makə see sətə kadeesəkə ka tii nə təya moo fanə, ka jaajatənə nə tii də ənji dzəgunənə lanə, kaa təya dzəgunə ka tii makə sətə mwayi tii.

⁴ Ka njiikəginə nə tii liminətii ka fa goonḡaanə, təya dzəgərə ka fa jirakənə.

⁵ Amma, ma ha, duu aakəɲwa də ətətə naaku nə taa agi mi patə, ha sə'watə taa ɲgutə sa ciba, ha waaza ɲunyi Habara ka ənja, ha mbu'utəgi də slənətə vii Əntaɲfə ka hə.

⁶ Ma nyi kamə, ka ndzaanə nə nyi makə sataka ətə ci ənjə a vii ka Əntaɲfə, waatoo kə mbu'ya saa'i ɲga əntənaaki.

⁷ Kə dii nyi gazhi'waanə ɲga slənə goonḡaanə, kə uudəpaa nyi slənaaki əsə, masaaweemə nyi ka vii goonḡaaki əsə.

⁸ Kə shii nyi oo'i, ma uusəratə nə Slandanə a ənya, tə'i shikwa ca gəra tə nyi aciikii putə ɲga ndzaanaaki matsəkii akəɲwaciikii. Ma ca, əndə la gəɲwanə də rəgwakii nə ci. Əntaa ka nyi nyi daanəki nii kəya vii shikwakii əsə, amma da i ka patənə ɲga ənjitə ca moo ənyanaakii ka shaɲə.

Hara wabəɲyine

⁹ Ma danəkwa, d'awə gazhi'waanə ɲga shine aa hanə aabiiki pii pii,

¹⁰ acii ma Dimasə, kə bwasee ci ka nyi putə ɲga uudə uushi'inə ɲga duuniyana, ca palə saakii aa Teesaloonika. Kə pyalə Karasəka aanə

hanyinè nga Galatiya. Titusè ɛsè, kè pyalè ci aanè hanyinè nga Dalèmatiya. *

¹¹ See Luka mbèdaanè abiiki. Ma ha sha, 'waanè tɛ Marèkusè, una pyalya, kaa ca shi ka tsakèné tɛ nyi agi slèna. †

¹² Aci Tikikusè maa, kè slèkee nyi ka ci aa Afisa. ‡

¹³ Ma ha sha, ngiraanè ka nyi kèjeerènaaki nga kèla dè ɛra ɛtè bwasee nyi ga Karèpusè dè Tèrawasè. Ha ngiraanè ɛsè lèkalèkatényinè, ma palee maa, ɛtè nga kuvè'unè.

¹⁴ Ma Alèkèsandèra ɛnhya, kè dèi ci ka nyi bwaya bwayaanè ka shaɲè. Slandanè na ki'itè ka ci bwaya bwayaanaakii. §

¹⁵ Aa ha nèhè naaku nè aciikii ɛsè, acii kè dèi ci gazhi'waanè nga dzavè waaza Njunyi Habara aa meenè ka shaɲè.

¹⁶ Ma saa'itè nyi akèɲwacii gèɲwanè nga təkèɲwanè, pooshi ɛndè gi ka pèrapaanè tɛ nyi taa rəɲwə. ɛɲji patè, kè bwasee tii ka nyi. Wa ɛntanɲfè a tifyagi ka tii 'waslyakètsatii!

¹⁷ Amma kè kèɲaanè Slandanè kèdèhè da nyi, ca tsakè ka nyi ngeerèné nga waaza Njunyi Habara furəɲè, hara slikerèné patè asəkè kuvè gèɲwanè a fa; kè luupaa Slandanè tɛ nyi ama wè ɛsè.

* **4:10 4.10** Fil. 2.21; Dimasè: Kwal. 4.14; Filim. 24; 1 Yooh. 2.15; Titusè: 2 Koor. 2.13. † **4:11 4.11** Luka: Kwal. 4.14; Marèkusè: Kwal. 4.10. ‡ **4:12 4.12** Tikikusè: Kwal. 4.7-8. **4:13 4.13** Slèné 20.6. § **4:14 4.14** Mat. 16.27; Alèkèsandèra: 1 Tim. 1.20. **4:16 4.16** 1.15. **4:17 4.17** Dan. 6.21; Jab. 22.22; Slèné 1.8; 23.11.

18 Acii ha'ə, kə shii nyi, ka luupaanə nə Slandanə tə nyi acii taa ŋgutə tsarə ŋga bwaya uushi, ca kərə tə nyi jamə aadəgyə, hatə cii kəya ɗa ŋwanuunə. Naakii nə ɗuunuunə ka ca'ə ndəŋwə ndəŋwə. *Aamiina.

Tsakə nəhəpaanə

19 Nəhəpaa ka nyi tə Pərisəkila da Akila da ənji yi ŋga Wanasifara. *

20 Kə ənəgi Irasəta də Koorintiya, nya bwasee ka Tərafima də Milita acii paa ci fatə ndəŋə ndəŋənə ŋga shishinəkii. †

21 Dawə gazhi'waanə ŋga shinə taabu'u ɗanə vyanə. Ma i Abulusə da Pudisə da Linasə da Kəlawudiya da patənə ŋga ndzəkəŋushi'inə ənji nə'unə, kə nəhəpaa tii tə hə.

22 Wa Slandanə a ndzaanə a ədzəməku, ca ɗa koonə pwapoonə.

4:18 4.18 2 Koor. 1.10; Fil. 1.19-20. * **4:19 4.19** Akila da Pərisəkila: Slənə 18.2; Wanasifara: 2 Tim. 1.16-17. † **4:20 4.20** Irasəta: Slənə 19.22; Rooma 16.23; Tərafima: Slənə 21.29.

Gude: Kura Aləkawalə ɲga Əntaɲfə
Gude: Kura Aləkawalə ɲga Əntaɲfə New Testament
copyright © 2000 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gude

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files
dated 2 May 2025

56396c70-45d3-5118-be46-8c4c3fec34f1